

Nr 10.

Ankom till riksdagens kansli den 2 maj 1923 kl. 2 e. m.

Utlåtande angående regleringen för budgetåret 1923—1924 av utgifterna under riksstatens tionde huvudtitel, innefattande anslagen till handelsdepartementet.

(3:e avd.)

Departementet.

1:o) Uti den till riksdagen den 8 januari 1923 avlåtna propositionen (nr 1) angående statsverkets tillstånd och behov för budgetåret 1923—1924 har Kungl. Maj:t i avseende å tionde huvudtiteln, innefattande anslagen till handelsdepartementet, föreslagit riksdagen (punkt 1 av det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet över handelsärenden för samma dag) att å riksstaten upptaga det ordinarie anslaget till departementschefen med 24,000 kronor.

Departements-
chefen.
[1.]*

Utskottet hemställer,

att riksdagen må å riksstaten upptaga det ordinarie anslaget till *departementschefen* med 24,000 kronor.

2:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 2) att, med godkännande av det av departementschefen förordade förslag till stat för handelsdepartementet, å riksstaten upptaga det ordinarie förslagsanslaget till handelsdepartementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli med 145,300 kronor.

Departementets
avdelning av
Kungl. Maj:ts
kansli.
[2.]

Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 1—8 i statsrådsprotokollet.

Det ordinarie anslaget till uppehållande av handelsdepartementets verksamhet, förut 150,300 kronor, är i riksstaten för budgetperioden 1

*) Hänvisar till punkt i statsrådsprotokollet.

januari—30 juni 1923 uppfört med halva beloppet eller 75,150 kronor. Därutöver är för anställande av en teknisk byråchef i departementet å extra stat anvisat ett belopp av för nyssberörda halvår 6,000 kronor.

Enligt Kungl. Maj:ts nu föreliggande förslag skulle det ordinarie anslaget till handelsdepartementet, nu, enligt vad ovan nämnts, 150,300 kronor för år räknat, minskas med 5,000 kronor, vilken minskning skulle drabba anslaget till avlöningar åt icke-ordinarie befattningshavare m. m., på grund varav den ordinarie staten för departementet skulle komma att erhålla följande utseende:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	kronor	130,500
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i>	»	3,300
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. »		11,500

Förslagsanslag kronor 145,300.

Beträffande det å extra stat anvisade anslaget å 12,000 kronor för helt år för anställande av en teknisk byråchef i departementet har departementschefen föreslagit, att denna byråchefsbefattning skulle indragas och att i stället ett extra anslag å tillhopa 14,172 kronor skulle anvisas för avlöande av en föredragande och en sekreterare med uppgift att inom departementet biträda med beredningen och handläggningen av handelstraktat- och liknande frågor.

Till stöd för detta förslag har departementschefen anført, att efter upplösningen av tull- och traktatkommitténs traktatavdelning det vore oundgängligen nödvändigt, att handelsdepartementet hade till sitt förfogande personal med sakkunskap och förutsättningar för handläggningen av de i departementets verksamhet vitala traktatfrågorna men att å andra sidan under förhandenvarande statsfinansiella situation någon ökning av utgifterna för handelsdepartementet icke kunde ifrågasättas. Erfarenheten från departementets hittillsvarande verksamhet hade ock givit vid handen, att den å extra stat uppförde tekniske byråchefen inom departementet, vilken visserligen tidvis varit hårt arbetstyngd, dock icke under alla tider av året kunnat eller behövt fullt utnyttjas för arbete inom sådana områden, där han ägde speciell sakkunskap, och föreläge för närvarande till departementets behandling rent tekniska spörsmål allenast i begränsad omfattning.

*Utskottets
yttrande.*

Vid behandlingen av anslagsfrågorna till handelsdepartementet har utskottet tagit del av två särskilda av Sveriges industriförbund och Svenska teknologföreningens styrelse till utskottet ingivna skrivelser, i

vilka uttalats önskvärdheten av, att teknisk-industriell sakkunskap och erfarenhet allt framgent måtte bliva företrädd bland handelsdepartementets tjänstemän.

Utskottet har icke kunnat undgå att hysa betänkligheter emot, att den omedelbara tillgång på praktisk och teknisk sakkunskap, som för så kort tid sedan vid den tekniska byråchefsbefattningens inrättande förklarades vara oundgängligen nödvändig, därest departementet skulle kunna fylla och rätt tillvarataga våra näringars intressen och befrämja deras utveckling, nu skulle utan vidare upphöra. Då emellertid den tekniska byråchefsbefattningens bibehållande, samtidigt med att för traktatarbetet särskilt skickade tjänstemän nyanställas, skulle vålla, att departementets anslag behövde ökas, har utskottet ansett sig icke kunna direkt förordna en sådan åtgärd. Utskottet vill dock ifrågasätta, huruvida icke genom omplacering inom departementet möjlighet kan på annat sätt åstadkommas att åt departementet alltjämt bereda tillgång till dylik teknisk och praktisk sakkunskap utan att de av Kungl. Maj:t för handelsdepartementet äskade anslagsbeloppen behöva överskridas. Härom finner sig dock utskottet icke kunna uttala någon bestämd mening utan förutsätter, att denna fråga blir föremål för Kungl. Maj:ts prövning. Vid sådant förhållande har utskottet funnit sig böra förordna upptagandet såväl av det ordinarie förslagsanslaget till handelsdepartementet som det extra anslaget till departementets verksamhet med av Kungl. Maj:t äskade belopp.

Utskottet, som under nästföljande punkt återkommer till det å extra stat äskade anslaget, får alltså nu hemställa,

att riksdagen må, med godkännande av det av departementschefen i statsrådsprotokollet över handelsärenden den 8 januari 1923 förordade förslag till stat för handelsdepartementet, å riksstaten upptaga det ordinarie förslagsanslaget till *handelsdepartementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli* med 145,300 kronor.

3:o) I anledning av Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 3) och i anslutning till vad utskottet under nästföregående punkt anfört, får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *upprätthållande av handelsdepartementets verksamhet*, utöver det ordinarie anslaget, för budgetåret 1923—1924 anvisa ett extra anslag av 14,172 kronor.

Departementets verksamhet.

[3.]

Centrala verk med underlydande stater.

Kommerskollegium.
[4.]

4:o Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 4) att, med godkännande av det av departementschefen i statsrådsprotokollet över handelsärenden den 8 januari 1923 förordade förslag till stat för kommerskollegium, å riksstaten upptaga det ordinarie förslagsanslaget till kommerskollegium med 514,420 kronor.

I fråga om utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 9—15 i statsrådsprotokollet.

I riksstaten för tiden 1 januari—30 juni 1923 är det ordinarie förslagsanslaget till kommerskollegium, för år 1922 529,420 kronor, upptaget med 269,960 kronor, varjämte å extra stat för sagda tid till förstärkning av kollegii arbetskrafter anvisats ett förslagsanslag, högst 67,000 kronor. Att det ordinarie anslaget för första halvåret 1923 överstiger hälften av den för kommerskollegium gällande helårsstaten är beroende därpå, att de av kollegii verksamhet föranledda utgifterna fördela sig i någon mån olika på årets båda hälfter.

Enligt Kungl. Maj:ts nu föreliggande förslag i fråga om kommerskollegii ordinarie stat skulle den i densamma ingående anslagsposten för avlöningar till icke-ordinarie befattningshavarna m. m., 110,000 kronor, minskas med 15,000 kronor till 95,000 kronor, och skulle staten för kommerskollegium från och med den 1 juli 1923 er- hålla följande utseende:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	kronor	407,920
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i>	»	11,500
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m.	»	95,000

Förslagsanslag kronor 514,420.

Utskottet, som icke haft något att erinra mot Kungl. Maj:ts förevarande förslag, hemställer,

att riksdagen må, med godkännande av det av departementschefen i statsrådsprotokollet över handelsärenden den 8 januari 1923 förordade förslag till stat för *kommerskollegium*, å riksstaten upptaga det ordinarie förslagsanslaget till kommerskollegium med 514,420 kronor.

5:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 5) att till upprätthållande av kommerskollegii verksamhet, utöver det ordinarie förslagsanslaget, för budgetåret 1923—1924 anvisa ett extra anslag av 89,000 kronor.

Kommers-
kollegii verk-
samhet.

[5.]

Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 16—26 i statsrådsprotokollet.

Såsom förut omnämnts, har i riksstaten för tiden 1 januari—30 juni 1923, utöver det ordinarie förslagsanslaget till kommerskollegium, till förstärkning av kollegii arbetskrafter å extra stat anvisats ett förslagsanslag, högst 67,000 kronor.

Nämnda anslag är, på sätt framgår av den till 1922 års riksdag avlåtna statsverkspropositionen, punkt 5 under tionde huvudtiteln, samt riksdagens skrivelse nr 10 A, avsett att användas *dels* till bestridande av avlöningar å vissa i fråga om arbetsuppgifter med ordinarie tjänster jämförliga befattningar av sådan art, som avses i 43 § av kungörelsen den 31 december 1921 med avlöningsbestämmelser för icke-ordinarie befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen (nr 778), *dels ock* till vikariatsersättningar samt till avlönande av e. o. tjänstemän m. m. inom de å extra stat inrättade avdelningarna av kollegium.

Med användande av nyssberörda grund fördelar sig anslagsbeloppet å följande beräknade poster:

	Avlöningar till med- ordinarie tjänster jämförliga befatt- ningar	Vikariatsersätt- ningar samt avlö- ningar till e. o. tjänstemän m. m.	Summa
Kamrerar- och kassakontoret.....	1,218	—	1,218
Handelsbyråns upplysningssektion	11,394	4,550	15,944
Statistiska byråns avdelning för »Kommersiella meddelanden»	3,024	50	3,074
Industribyrån:			
Ärenden rörande kraftlednings- och vatten- kraftslånefonderna	4,626	—	4,626
Ärenden rörande elektriska anläggningar...	4,626	235	4,861
» » behörighet att utföra elek- triska anläggningar.....	4,044	50	4,094
Assistent åt tekniska konsulenten	3,024	—	3,024
Fartygsinspektionsbyrån.....	18,795	11,100	29,895
Summa	50,751	15,985	66,736

Statsutskottets utlåtande Nr 10.

Totalbeloppet har av riksdagen avrundats till 67,000 kronor.

Beträffande användningen av anslaget har Kungl. Maj:t den 20 oktober 1922 meddelat närmare beslut, därvid Kungl. Maj:t förklarat ej mindre, att inom kommerskollegium skulle tillsvidare under tiden 1 januari—30 juni 1923 vara inrättade en upplysningssektion å handelsbyrån samt en fartygsinspektionsbyrå, än även att med anlitan- de av omförmälda anslag finge hos kollegium tills vidare under samma tid anställas nedannämnda extra befattningshavare med placering i lönegrad på sätt av följande sammanställning framgår:

Befattning	Avdelning och lönegrad
<i>Å kamrerar- och kassakontoret:</i>	
Ett kvinnligt kanslibitråde	C 3.
<i>Å handelsbyråns upplysningssektion:</i>	
En byrådirektör.....	B 18
En sekreterare.....	B 15
Ett kvinnligt kanslibitråde	C 3
Två kvinnliga kontorsbiträden	C 2.
<i>Å statistiska byråns avdelning för »Kommersiella meddelanden»:</i>	
En aktuarie	B 13.
<i>Å industribyrån:</i>	
En förste byråingenjör	B 15
Ett kvinnligt kontorsbiträde	C 2
för handläggning av ärenden angående kraftlednings- och vattenkraftslånefonderna;	
Ett kvinnligt kontorsbiträde	C 2
för behandling av vissa ärenden rörande elektriska anläggningar;	
En byråingenjör	B 13
Ett kvinnligt kontorsbiträde	C 2
för handläggning av ärenden angående behörighet att utföra elektriska anläggningar för belysning eller arbetsöverföring m. m.; och	
En assistent åt tekniska konsulenten	B 13.

Befattning	Avdelning och lönegrad
<i>Å fartygsinspektionsbyrån:</i>	
En byråchef.....	B 20
En sekreterare	B 15
En förste byråinspektör.....	B 15
En byråinspektör.....	B 13
En kvinnlig kontorsskrivare.....	C 5
Two kvinnliga kontorsbiträden.....	C 2.

Tillika har Kungl. Maj:t bemyndigat kollegium att till avlöning åt ovan omnämnda befattningshavare, till vikariatsersättning under ledighet för samma befattningshavare, till ytterligare skrivhjälp och extra biträde i övrigt för handläggningen av vissa ärenden rörande elektriska anläggningar, till avlöningar åt amanuenser och övriga extra ordinarie tjänstemän samt tillfälliga biträden å handelsbyråns upplysningssektion och fartygsinspektionsbyrån av de av riksdagen sålunda anvisade medlen använda tillhoppa högst 63,394 kronor.

Att icke hela det av riksdagen beviljade beloppet, 67,000 kronor, ställts till kollegii disposition är beroende därav, att det för en extra förste byråingenjörsbefattning å kollegii industribyrå avsedda arvudet ansetts kunna inbesparas.

Kungl. Maj:ts nu föreliggande förslag innebär indragning av följande tjänster, nämligen: en sekreterare- och en kvinnlig kontorsbiträdesbefattning å handelsbyråns upplysningssektion, en byråingenjörs- och två kvinnliga kontorsbiträdesbefattningar å industribyrån samt assistentbefattningen åt tekniska konsulenten å samma byrå ävensom sekreterarebefattningen å kollegii fartygsinspektionsbyrå.

Vid bifall till Kungl. Maj:ts förslag skulle för avlöande av återstående för upprätthållande av kommerskollegii verksamhet nödig personal erfordras ett anslag å 61,650 kronor; vartill emellertid skulle komma kostnaden för vikariatsersättningar vid ledighet för vissa befattningshavare samt för avlöande av amanuenser m. m., av Kungl. Maj:t beräknad till 27,350 kronor.

Vad Kungl. Maj:t under förevarande punkt föreslagit riksdagen har utskottet funnit sig böra biträda och får utskottet alltså hemställa,

att riksdagen må till *upprätthållande av kommerskollegii verksamhet*, utöver det ordinarie förslagsanslaget, för budgetåret 1923—1924 anvisa ett extra anslag av 89,000 kronor.

Bergsstaten.
[6.]

6:o Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 6) att
dels förklara, att avlöningsreglementet för befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen, skall från och med den 1 juli 1923 äga tillämpning på befattningshavare vid bergsstaten;

dels besluta, att lösen för expeditioner, som utfärdas av befattningshavare vid bergsstaten, å vilka nyssberörda avlöningsreglemente äger tillämpning, skall från och med nämnda tidpunkt i sin helhet redovisas till statsverket;

dels besluta, att uti den till sagda reglemente hörande tjänsteförteckningen må under tionde huvudtiteln införas följande:

Verk och befattningar

Avlöning och
lönegrad enligt
löneplanen

Tionde huvudtiteln.

Bergsstaten.

Bergmästare	B 19
Gruvingenjör	B 14
Expeditionsbiträde, kvinnligt	C 2;

dels bestämma antalet av de i tjänsteförteckningen upptagna ordinarie befattningshavarna vid bergsstaten på följande sätt:

	Avlöningsgrad
4 bergmästare	B 19
4 gruvingenjörer	B 14
4 expeditonsbiträden, kvinnliga	C 2;

dels fastställa följande stater för bergsstaten att gälla från och med den 1 juli 1923:

Ordinarie stat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	kronor 81,200
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i>	» 1,000
Expenser m. m.	» 7,500

Summa *förslagsanslag* kronor 89,700.

Övergångsstat.

	Lön	Tjänstgöringspenningar	Summa	
	Kronor	Kronor	Kronor	
1 bergmästare	2,500	1,500	4,000	Lönen kan efter 5 år höjas med 500 kronor och efter 10 år med ytterligare 500 kronor.
1 "	5,000	2,500	7,500	Lönen kan efter 5 år höjas med 600 kronor. Sportler må icke åtnjutas till högre belopp än 1,000 kronor årligen.
1 kvinnligt biträde av första graden.....	1,100	300	1,400	Avlöningen kan efter 5 år höjas med 200 kronor, efter 10 år med ytterligare 200 kronor och efter 15 år med än ytterligare 200 kronor: skolandet av varje avlöningsförhöjning 100 kronor anses tillhöra lön och 100 kronor tjänstgöringspenningar. Ortstillägg utgår vid förläggning i Stockholm med 200 kronor och vid förläggning i Luleå med 100 kronor.
1 kvinnligt biträde av första graden.....	1,100	300	1,400	
Summa anslag	—	—	14,300	

dels besluta följande särskilda bestämmelser att från och med den 1 juli 1923 lända till efterrättelse beträffande befattningshavare vid bergsstaten, å vilka ovannämnda avlöningsreglemente äger tillämpning:

Befattningshavare vid bergsstaten skall vara underkastad de bestämmelser, som i särskild ordning äro eller varda meddelade, rörande förbud att för egen eller annans räkning driva eller hava del eller anställning i vissa företag eller för sådant företag åtaga sig uppdrag mot ersättning.

I stället för vad i 21 § i avlöningsreglementet sägs om semester skall beträffande gruvingenjör gälla, att sådan tjänsteman må, i den mån sådant kan ske utan hinder för göromålets behöriga gång och utan kostnad för statsverket, kunna medgivas tjänstfrihet med bibehållen oavkortad avlöning under högst 35 dagar inom ett och samma kalenderår;

dels besluta, att, där ordinarie befattningshavare vid bergsstaten, å vilken förenämnda avlöningsreglemente äger tillämpning, enligt hittills gällande bestämmelser ägt uppbära någon del av avlöningen i förskott,

Bihang till riksdagens protokoll 1923. 6 saml. 10 häft. (Nr 10.)

vid ingången av juli månad 1923 till honom skall på statsverkets bekostnad utbetalas ett belopp, motsvarande vad befattningshavaren skulle hava i den befattning, han vid utgången av juni månad år 1923 innehar, i förskott uppburit för juli månad 1923, om de dittillsvarande avlöningsbestämmelserna då fortfarande varit gällande;

dels medgiva, att kostnaderna för berörda övergångsanordning må bestridas av den i ordinarie staten för bergsstaten upptagna anslagsposten för avlöningar till ordinarie tjänstemän;

dels förklara, att övriga av riksdagen i dess skrivelse den 22 februari 1921, nr 55, lämnade medgivanden i anledning av den av riksdagen då beslutade löneregleringen för statsdepartement m. fl. verk må i tillämpliga delar gälla även beträffande bergsstaten;

dels medgiva, att vederbörliga ersättningar till vikarier för å övergångsstat uppförda befattningshavare vid bergsstaten, utöver å samma stat tillgängliga avlöningsmedel, må bestridas av den i ordinarie staten för bergsstaten upptagna anslagsposten till vikariatsersättningar;

dels medgiva, att, om bergsstatstjänsteman, som enligt hittills gällande bestämmelser åtnjuter förmån av fri bostad, varder förflyttad till annan bostadsort, honom må kunna efter Kungl. Maj:ts bestämmande tilldelas skälig ersättning för genom förflyttningen mistade boställsförmåner, vilken ersättning må utgå ur den å ordinarie stat upptagna anslagsposten till avlöningar åt ordinarie tjänstemän;

dels ock under riksstatens tionde huvudtitel, med uteslutande av det under avdelningen B 3, Bergsstaten, uppförda ordinarie anslaget till bergsstaten, under samma avdelning uppföra

ej mindre under rubriken »Bergsstaten» ett ordinarie förslagsanslag å 89,700 kronor

än även under rubriken »Övergångsstat» ett ordinarie anslag å 14,300 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 27—53 i statsrådsprotokollet.

I riksstaten för tiden 1 januari—30 juni 1923 är det ordinarie anslaget till bergsstaten, för år 1922 84,800 kronor, upptaget med halva beloppet eller 42,400 kronor. Med bifall till Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen därjämte enligt skrivelse den 3 juni 1922, nr 10 A, för första halvåret 1923 å extra stat anvisat ett förslagsanslag å högst 2,600 kronor såsom arvode åt en gruvingenjör.

Den för bergsstatens personal nu gällande staten, vilken fastställdes vid 1919 års riksdag, har följande utseende:

	Lön	Tjänstgöringspenningar	Orts-tillägg	Summa	Ordinarie anslag
<i>Norra distriktet.</i>					
1 bergmästare med bostadsstation i Luleå eller annan inom distriktet nära postkontor belägen ort på ett avstånd av högst 10 mil från nämnda stad	5,000	2,500	300	7,800	
1 gruvingenjör med dito inom distriktet	3,600	1,800	200	5,600	
1 kvinnligt biträde av första graden	1,100	300	100	1,500	
<i>Gävle-Dala distrikt.</i>					
1 bergmästare med bostadsstation i Falun eller något inom 3 mil därifrån i närheten av järnväg beläget ställe	5,000	2,500	—	7,500	
1 gruvingenjör med dito inom distriktet	3,600	1,800	—	5,400	
1 kvinnligt biträde av första graden	1,100	300	—	1,400	
<i>Östra distriktet.</i>					
1 bergmästare med bostadsstation i Stockholm eller något inom 3 mil därifrån i närheten av järnväg beläget ställe	5,000	2,500	600	8,100	
1 gruvingenjör med dito inom distriktet	3,600	1,800	400	5,800	
1 kvinnligt biträde av första graden	1,100	300	200	1,600	
<i>Mellersta distriktet.</i>					
1 bergmästare med bostadsstation & bostället Knutsberg med Lilla Alvstorp i staden Nora eller annat inom 3 mil därifrån i närheten av järnväg beläget ställe	5,000	2,500	—	7,500	
<i>Anm.</i> Till bergmästaren C. O. Norelius, vilken icke ingått på nya lönestaten, utgår avlöning enligt år 1919 gällande stat.					
1 gruvingenjör med bostadsstation & Stora gården vid Kopparberg	3,600	1,800	—	5,400	
1 kvinnligt biträde av första graden	1,100	300	—	1,400	
<i>Västra distriktet.</i>					
1 bergmästare med bostadsstation i Filipstad	5,000	2,500	—	7,500	
1 kvinnligt biträde av första graden	1,100	300	—	1,400	
<i>Södra distriktet.</i>					
bergmästare med bostadsstation i Hälsingborg eller något inom 3 mil därifrån i närheten av järnväg beläget ställe	5,000	2,500	—	7,500	
kvinnligt biträde av första graden	1,100	300	—	1,400	
Säger	51,000	24,000	1,800	76,800	
Expenser m. m.				7,500	
Vikariatsersättningar för bergsstatstjänstemän				500	84,800
Summa enligt riksstaten					84,800

Anmärkingar: 1. För bergmästare kan lönen efter 5 år höjas med 600 kronor. För gruvingenjör kan lönen efter 5 år höjas med 500 kronor och efter 10 år med ytterligare 500 kronor. För kvinnligt biträde kan avlöningen efter 5 år höjas med 200 kronor, efter 10 år med ytterligare 200 kronor och efter 15 år med än ytterligare 200 kronor; skolande av varje avlöningsförhöjning 100 kronor anses tillhöra lön och 100 kronor tjänstgöringspenningar. 2. I de fall rätt att uppbära sportler tillkommer en tjänsteman, må sådana icke åtnjutas till högre belopp än 1,000 kronor årligen.

Förutom de i staten upptagna avlöningsförmånerna, tillkommer tjänsteman, såsom ock av staten framgår, i vissa fall och i begränsad omfattning rätt att uppbära sportler — stämpelprovision och expeditionslösen — varjämte befattningshavarna åtnjuta dyrtidstillägg enligt gällande bestämmelser. Tillfällig löneförbättring utgår däremot icke till befattningshavare vid bergsstaten.

Därjämte stå till bergsstatens förfogande vissa boställen, vilka för ändamålet donerats av bruksägare och bergsmän.

I sammanhang med Kungl. Maj:ts under förevarande punkt gjorda framställning har utskottet till behandling förehått en av herr *C. I. Asplund* inom första kammaren väckt motion (nr 100), däri hemställts, att riksdagen ville i fråga om den föreslagna löneregleringen för bergsstaten besluta, dels att å övergångsstaten uppförda två bergmästare och två skrivbiträden måtte beredas samma löneförmåner som motsvarande å ordinarie stat uppförda befattningshavare, dels att å ordinarie stat uppförda fyra gruvingenjörer måtte placeras i lönegraden B 15 i stället för av Kungl. Maj:t föreslagna B 14, dels ock att riksdagen måtte besluta av ett bifall till dessa yrkanden föranledd höjning av det av Kungl. Maj:t begärda anslaget för bergsstaten.

Beträffande de skäl motionären anfört till stöd för sitt förslag får utskottet hänvisa till motionen.

*Utskottets
yttrande.*

Kungl. Maj:ts föreliggande förslag, som innebär genomförandet för bergsstatens del av det vid statsförvaltningen i allmänhet vid 1921 års riksdag införda nya lönesystemet, är — enligt vad statsrådsprotokollet utvisar — i huvudsak grundat på ett av 1902 års löneregeringskommitté i ämnet avgivet, den 19 september 1922 dagtecknat betänkande.

Såsom av statsrådsprotokollet framgår, hade löneregeringskommittén i detta utlåtande till en början anfört, att kommittén, vars uppdrag vid det pågående allmänna löneregeringsarbetet inskränkte sig till rent lönetekniska spörsmål och i regel icke avsåge frågor av organisatorisk natur, vid behandlingen av frågan om ny definitiv löneregering för bergsstatens befattningshavare dock funnit sig böra förorda viss ändring av bergsstatens organisation.

I sådant hänseende hade kommittén föreslagit nedbringande av antalet bergmästardistrikt från nuvarande sex till fyra, i sammanhang varmed enligt kommitténs mening en minskning av den ordinarie personalen borde ske med två bergmästare, vilka skulle överföras å in-

dragningsstat, och två kvinnliga biträden, vilka skulle uppföras å övergångsstat. Till uppförande å indragningsstaten skulle enligt kommitténs förslag de två till levnadsåren äldsta bergmästarna närmast ifrågakomma. Den kvarblivande ordinarie personalen skulle således enligt kommitténs förslag utgöras av fyra bergmästare, fyra gruvingenjörer och fyra kvinnliga biträden.

Att kommittén i samband med frågan om ny definitiv lönereglering för bergsstatens befattningshavare ansett sig böra upptaga spørsmålet om ändring av bergsstatens organisation, var beroende på, att kommittén vid behandlingen av löneregleringsfrågan fått det bestämda intrycket, att den nuvarande organisationen av bergsstaten rönt en tydlig inverkan av det utav kristiden föranledda kraftiga uppsvinget inom bergshanteringen, men att med avseende å numera inträdda förhållanden en begränsning av bergsstatens arbetskrafter utan olägenhet borde kunna ske; och fann sig kommittén i sådant hänseende böra återupptaga ett av den s. k. kommerskollegiikommittén och departementalkommitterade framlagt förslag om inskränkning av antalet bergmästardistrikt från sex till fyra.

Vad beträffar den geografiska omfattningen av de sålunda ifrågasatta fyra distrikten, hade någon erinran icke synts kommittén skäligen kunna göras mot vad kommerskollegium i sådant hänseende i utlåtande den 9 november 1917 förordat, om ock till äventyrs erfarenheten komme att giva vid handen, att en eller annan jämkning i den avsedda distriktsindelningen kunde visa sig behöflig.

I sitt betänkande hade kommittén emellertid förutskickat, att, i händelse kommitténs förslag om reduktion av antalet bergmästardistrikt godkändes, det icke bleve möjligt att genomföra omorganisationen av bergsstaten och den därmed förenade löneregleringen redan från och med den 1 juli 1923, utan borde densamma med anledning av de åtgärder, som före omorganisationens ikraftträdande måste vara slutförda, träda i tillämpning först från och med den 1 juli 1924.

Vid föredragning av förevarande ärende inför Kungl. Maj:t har departementschefen, som i princip tillstyrkt förslaget om minskning av antalet bergmästardistrikt från sex till fyra, med hänsyn till att de efter omorganisationens genomförande övertaliga bergmästarna, även om de genom organisationsändringar kunde göras umbärliga, likväl var inom sitt distrikt ostridigt tillförde bergsstaten en arbetskraft av värde, ansett sig icke kunna tillstyrka, att dessa uppfördes å indragningsstat, utan har departementschefen föreslagit befattningshavarnas i fråga upptagande å övergångsstat. Vid bifall härtill skulle ock enligt departe-

mentschefens mening indragning kunna ske av den å extra stat inrättade gruvingenjörstjänsten.

Vad beträffar omorganisationens genomförande har departementschefen ansett densamma kunna ske successivt och skulle enligt departementschefens förmenande hinder icke möta att låta löneregleringen för bergsstatens kvarvarande befattningshavare träda i tillämpning redan den 1 juli 1923.

Vid den prövning, utskottet ägnat förevarande förslag, har utskottet kommit till den uppfattningen, att starka skäl tala för att genomförandet av löneregleringen för bergsstaten icke bör komma till stånd vid innevarande års riksdag. Visserligen synes den ifrågasatta begränsningen av antalet bergmästardistrikt i och för sig vara fullt motiverad. Men då en sådan inskränkning för närvarande icke torde kunna ske utan att statsverkets utgifter för bergsstaten i allt fall närma sig det kostnadsbelopp, som bibehållandet tillsvidare av samtliga distrikt skulle innebära, synes fattande av beslut om sådan omreglering skäligen kunna anstå, åtminstone till 1924 års riksdag. Frågan om vid vilken tidpunkt den å övergångsstat uppförda äldste bergmästarens skyldighet att avgå från tjänsten inträder synes med nu föreliggande utredning icke kunna säkert besvaras, och utan kännedom härom torde de med det ena eller andra av de båda till frågans lösning framlagda alternativen förbundna ekonomiska följderna icke kunna säkert överblickas. Ett sådant uppskov med antagandet av ny lönestat med därmed förbundna villkor för bergsstatens befattningshavare synes så mycket mindre kunna möta befogade gensagor som den nu gällande löneregleringen för bergsstaten genomfördes så sent som vid 1919 års lagtima riksdag.

På grund av den ståndpunkt, utskottet sålunda till förevarande fråga intagit, torde det ordinarie anslaget till bergsstaten böra för nu ifrågavarande budgetår upptagas med oförändrat belopp eller alltså med 84,800 kronor. Den å extra stat för närvarande uppförda gruvingenjörsbefattningen har däremot synts utskottet kunna utan olägenhet indragas.

Under hänvisning till vad ovan anförts, får utskottet alltså hemställa,

att riksdagen må, med avslag å Kungl. Maj:ts förevarande förslag och ovanberörda motion, å riksstaten upptaga det ordinarie anslaget till *bergsstaten* med 84,800 kronor.

7:o Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 7) att
dels förklara, att avlöningsreglementet för befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen, skall från och med den 1 juli 1923 äga tillämpning å befattningshavare vid sprängämnesinspektionen;

dels besluta, att uti den till samma reglemente hörande tjänsteförteckningen må under tionde huvudtiteln införas följande:

Sprängämnesinspektionen.

Sprängämnesinspektören ..... B 18;
dels bestämma antalet av de i tjänsteförteckningen upptagna ordinarie befattningshavare vid sprängämnesinspektionen på följande sätt:

Befattningshavare	Avlöningsgrad
1 sprängämnesinspektör.....	B 18;

dels fastställa av departementschefen förordat förslag till stat för sprängämnesinspektionen att tillämpas från och med den 1 juli 1923;

dels besluta följande särskilda bestämmelse att från och med den 1 juli 1923 lända till efterrättelse beträffande befattningshavare vid sprängämnesinspektionen:

tjänsteman vid sprängämnesinspektionen skall vara underkastad de bestämmelser, som i särskild ordning äro eller varda meddelade, rörande förbud att för egen eller annans räkning driva eller hava del eller anställning i vissa företag eller för sådant företag åtaga sig uppdrag mot ersättning;

dels besluta, att till sprängämnesinspektören, som enligt hittills gällande bestämmelser ägt uppbära viss del av avlöningen — såväl i stat upptagen avlöning som tillfällig löneförbättring — i förskott, skall vid ingången av juli månad 1923 på statsverkets bekostnad utbetalas ett belopp, motsvarande vad han skulle hava i förskott uppburit för juli månad 1923, om de dittillsvarande avlöningsbestämmelserna då fortfarande varit gällande;

dels medgiva, att kostnaderna för berörda övergångsanordning må bestridas av den i sprängämnesinspektionens stat upptagna anslagsposten till avlöning till den ordinarie tjänstemannen;

dels förklara, att övriga av riksdagen i dess skrivelse den 22 februari 1921, nr 55, lämnade medgivanden i anledning av den av riksdagen då beslutade löneregleringen för statsdepartement m. fl. verk må i tillämpliga delar gälla även beträffande sprängämnesinspektionen;

dels ock under riksstatens tionde huvudtitel, med uteslutande av det under rubriken sprängämnesinspektionen uppförda ordinarie bestämda anslaget, under samma rubrik uppföra ett ordinarie förslagsanslag å 11,500 kronor.

I fråga om utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till sid. 56—67 i statsrådsprotokollet.

I riksstaten för tiden 1 januari—30 juni 1923 äro de ordinarie anslagen till sprängämnesinspektionen samt till inspektionen över elektriska anläggningar för belysning eller arbetsöverföring — i fråga om det sistnämnda anslaget har Kungl. Maj:t framlagt förslag under punkt 9 — för år 1922 respektive 7,600 och 20,800 kronor, upptagna med halva beloppen eller respektive 3,800 och 10,400 kronor. Med bifall till Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen därjämte enligt skrivelse den 3 juni 1922, nr 10 A, för första halvåret 1923 å extra stat såsom särskilda förslagsanslag, högst, anvisat *dels* till arvode åt en assistent vid sprängämnesinspektionen 1,950 kronor, *dels ock* till arvoden åt två assistenter vid inspektionen över elektriska anläggningar 3,900 kronor.

Kungl. Maj:ts under förevarande punkt samt under punkterna 8—10 gjorda framställningar om höjning av nu nämnda anslag äro föranledda därav, att det nya avlöningsreglementet av den 22 juni 1921 för befattningshavare vid statsdepartement med flera verk ansetts böra från och med nästkommande budgetår tillämpas å befattningshavare vid sprängämnesinspektionen och inspektionen över elektriska anläggningar för belysning eller arbetsöverföring.

*Utskottets
yttrande.*

Förslaget om ny definitiv lönereglering för sprängämnesinspektionen grundar sig på ett av 1902 års löneregleringskommitté den 20 maj 1922 avgivit betänkande i ämnet. Samma betänkande har ock lagts till grund för Kungl. Maj:ts framställning om sådan lönereglering för inspektionen över elektriska anläggningar för belysning eller arbetsöverföring. Då dessa förslag innehålla i vissa avseenden likartade bestämmelser, har utskottet i likhet med departementschefen ansett lämpligt att i ett sammanhang till behandling upptaga spörsmålen i fråga.

Vid den prövning, utskottet ägnat förevarande förslag, har utskottet funnit sig kunna biträda vad Kungl. Maj:t föreslagit. Utskottet delar alltså departementschefens uppfattning därom, att, med hänsyn till beskaffenheten och omfattningen av den statliga verksamhet, sprängämnesinspektören har att utöva, befattningshavaren ifråga skäligen torde böra i avlöningshänseende likställas med yrkesinspektörerna och

sålunda hänföras till 18 lönegraden, avdelning B, i den löneplan, som finnes intagen i § 9 av avlöningsreglementet för befattningshavare vid statsdepartement med flera verk. Det har jämväl syntts utskottet vara tillfyllest, att inspektörerna över elektriska anläggningar för belysning eller arbetsöverföring placeras i 17:e lönegraden av samma löneplan. Att de å extra stat uppförda assistenterna vid inspektionerna hänföras till 13:e lönegraden har ävenledes syntts utskottet till fullo motiverat och torde sålunda i överensstämmelse med de grunder, som gälla i fråga om beräkandet av avlöningen åt å extra stat uppförda befattningshavare i nyreglerade verk, begynnelseavlöningen för dem böra utgå efter den löneklass, som ligger närmast under begynnelseavlöningen för de till sagda lönegrad hörande ordinarie befattningshavare eller med 6,048 kronor för en var. Då de av Kungl. Maj:t föreslagna staterna för inspektionerna i fråga ej heller givit utskottet anledning till erinran och då utskottet funnit sig böra tillstyrka vad Kungl. Maj:t i övrigt i samband med nu ifrågavarande löneregleringar föreslagit, får utskottet alltså under förevarande punkt hemställa,

att riksdagen må

a) förklara, att avlöningsreglementet för befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen, skall från och med den 1 juli 1923 äga tillämpning å befattningshavare vid sprängämnesinspektionen;

b) besluta, att uti den till samma reglemente hörande tjänsteförteckningen må under tionde huvudtiteln införas följande:

Sprängämnesinspektionen.

Sprängämnesinspektören..... B 18;

c) bestämma antalet av de i tjänsteförteckningen upptagna ordinarie befattningshavare vid sprängämnesinspektionen på följande sätt:

Befattningshavare	Avlöningsgrad
1 sprängämnesinspektör.....	B 18;

d) fastställa av departementschefen förordad förslag till stat för sprängämnesinspektionen att tillämpas från och med den 1 juli 1923;

e) besluta följande särskilda bestämmelse att från och med den 1 juli 1923 lända till efterrättelse beträffande befattningshavare vid sprängämnesinspektionen:

tjänsteman vid sprängämnesinspektionen skall vara underkastad de bestämmelser, som i särskild ordning äro eller varda meddelade, rörande förbud att för egen eller annans räkning driva eller hava del eller anställning i vissa företag eller för sådant företag åtaga sig uppdrag mot ersättning;

f) besluta, att till sprängämnesinspektören, som enligt hittills gällande bestämmelser ägt uppbära viss del av avlöningen — såväl i stat upptagen avlöning som tillfällig löneförbättring — i förskott, skall vid ingången av juli månad 1923 på statsverkets bekostnad utbetalas ett belopp, motsvarande vad han skulle hava i förskott uppburit för juli månad 1923, om de dittillsvarande avlöningsbestämmelserna då fortfarande varit gällande;

g) medgiva, att kostnaderna för berörda övergångsarrangemang må bestridas av den i sprängämnesinspektionens stat upptagna anslagsposten till avlöning till den ordinarie tjänstemannen;

h) förklara, att övriga av riksdagen i dess skrivelse den 22 februari 1921, nr 55, lämnade medgivanden i anledning av den av riksdagen då beslutade löneordningen för statsdepartement m. fl. verk må i tillämpliga delar gälla även beträffande sprängämnesinspektionen;

i) under riksstatens tionde huvudtitel, med utslutande av det under rubriken *sprängämnesinspektionen* uppförda ordinarie bestämda anslaget, under samma rubrik uppföra ett ordinarie förslagsanslag å 11,500 kronor.

Arvode åt en
assistent vid
sprängämnes-
inspektionen.

8:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 8) och under hänvisning till vad utskottet under nästföregående punkt anfört, hemställer utskottet,

[8.]

att riksdagen må till arvode åt en assistent vid *sprängämnesinspektionen* för budgetåret 1923—1924 anvisa ett extra anslag av 6,048 kronor.

9:o) Med bifall till Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 9) och under hänvisning till vad utskottet anfört under punkt 7 här ovan, får utskottet hemställa,

*Inspektionen
Över elektriska
anläggningar
för belysning
eller arbets-
överföring.*

[9.]

att riksdagen må

a) förklara, att avlöningsreglementet för befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen, skall från och med den 1 juli 1923 äga tillämpning å befattningshavare vid inspektionen över elektriska anläggningar för belysning eller arbetsöverföring;

b) besluta, att uti den till samma reglemente hörande tjänsteförteckningen må under tionde huvudtiteln införas följande:

Inspektionen över elektriska anläggningar för belysning eller arbetsöverföring.

Inspektör ..... B 17;

c) bestämma antalet av de i tjänsteförteckningen upptagna ordinarie befattningshavare vid inspektionen över elektriska anläggningar för belysning eller arbetsöverföring på följande sätt:

Befattningshavare	Avlöningsgrad
3 inspektörer.....	B 17;

d) fastställa av departementschefen förordad förslag till stat för inspektionen över elektriska anläggningar för belysning eller arbetsöverföring att tillämpas från och med den 1 juli 1923;

e) besluta följande särskilda bestämmelse att från och med den 1 juli 1923 lända till efterrättelse beträffande befattningshavare vid inspektionen över elektriska anläggningar för belysning eller arbetsöverföring:

tjänsteman vid inspektionen över elektriska anläggningar för belysning eller arbetsöverföring skall vara underkastad de bestämmelser, som i särskild ordning äro eller varda meddelade, rörande förbud att för egen eller annans räkning driva eller hava del eller

Statsutskottets utlåtande Nr 10.

anställning i vissa företag eller för sådant företag åtaga sig uppdrag mot ersättning;

f) besluta, att, där ordinarie tjänsteman vid inspektionen över elektriska anläggningar för belysning eller arbetsöverföring enligt hittills gällande bestämmelser ägt uppbära någon del av avlöningen — såväl i stat upptagen avlöning som tillfällig löneförbättring — i förskott, vid ingången av juli månad 1923 till honom skall på statsverkets bekostnad utbetalas ett belopp, motsvarande vad tjänstemannen skulle hava i den befattning, han vid utgången av juni månad 1923 innehar, i förskott uppburit för juli månad 1923, om de dittillsvarande avlöningsbestämmelserna då fortfarande varit gällande;

g) medgiva, att kostnaderna för berörda övergångsarrangemang må bestridas av den i staten för inspektionen över elektriska anläggningar för belysning eller arbetsöverföring upptagna anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän;

h) förklara, att övriga av riksdagen i dess skrivelse den 22 februari 1921, nr 55, lämnade medgivanden i anledning av den av riksdagen då beslutade löneregleringen för statsdepartement m. fl. verk må i tillämpliga delar gälla även beträffande inspektionen över elektriska anläggningar för belysning eller arbetsöverföring; samt

i) under riksstatsens tionde huvudtitel, med utslutande av det under rubriken *inspektionen över elektriska anläggningar för belysning eller arbetsöverföring* uppförda ordinarie bestämda anslaget, under samma rubrik uppföra ett ordinarie förslagsanslag å 31,500 kronor.

Arvodet åt två assistenter vid inspektionen över elektriska anläggningar för belysning eller arbetsöverföring.

10:o) På grund av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 10) och under hänvisning till vad under punkt 7 här ovan anförts, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *arvodet åt två assistenter vid inspektionen över elektriska anläggningar för belysning eller arbetsöverföring* för budgetåret 1923—1924 anvisa ett extra anslag av 12,096 kronor.

11:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 11) att till anordnande av förhandskontroll å fartygs sjövärdighet, i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen angivna grunder, för budgetåret 1923—1924 anvisa ett extra anslag av 217,720 kronor.

Förhandskontroll å fartygs sjövärdighet.
[11.]

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 71—76 i statsrådsprotokollet.

Till anordnande av förhandskontroll å fartygs sjövärdighet har riksdagen å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 beviljat ett förslagsanslag å högst 117,200 kronor att användas enligt i huvudsak följande fördelning:

Arvoden till 6 förste fartygsinspektörer å 2,975 kronor	kronor	17,850
» » 18 andre » å 1,800 » »		32,400
Ortstillägg till i Stockholm stationerade fartygsinspektörer, andre fartygsinspektören i Luleå och andre fartygsinspektören i Umeå	»	800
Rese- och traktamentsersättning till fartygsinspektörerna	»	35,000
Ersättning för skrivmaterialier, lokalhyra och andra kontorskostnader åt fartygsinspektörerna, kostnaderna för överdragskostymer inberäknade	»	14,350
Ersättning till skrivhjälp åt fartygsinspektörerna	»	5,600
» » vikarier för » »	»	1,500
Sakkunniga biträden vid förrättningar inom Sverige	»	1,000
Ersättning för sakkunnig extra arbetshjälp	»	8,700

Summa kronor 117,200.

De i ovanstående specifikation upptagna anslagsposter utgöra, med undantag av posterna till rese- och traktamentsersättning för fartygsinspektörerna och till ersättning för skrivmaterialier, lokalhyra m. m., av vilka den förra avsevärt sänkts och den senare något höjts, halva beloppen av de för år 1922 för motsvarande ändamål av riksdagen å extra stat anvisade anslagsposter.

Enligt Kungl. Maj:ts nu föreliggande förslag om anslag till den lokala förhandskontrollen för budgetåret 1923—1924 hava kostnaderna härför beräknats på följande sätt:

Arvoden till 6 förste fartygsinspektörer å 5,950 kronor	kronor	35,700
» » 18 andre » å 3,600 » »		64,800
Ortstillägg till i Stockholm stationerade fartygsinspektörer, andre fartygsinspektören i Luleå och andre fartygsinspektören i Umeå	»	1,600

Rese- och traktamentsersättning till fartygsinspektörerna	kronor	58,170
Ersättning för skrivmaterialier, lokalhyra och andra kontorskostnader åt fartygsinspektörerna, kostnaderna för överdragskostymer inberäknade	»	26,250
Ersättning till skrivhjälp åt fartygsinspektörerna	»	11,200
Ersättning till vikarier för fartygsinspektörerna	»	2,000
Sakkunniga biträden vid förrättningar inom Sverige ...	»	1,000
Ersättning för sakkunnig extra arbetshjälp	»	17,000
Summa kronor		217,720.

Utskottet, som icke haft något att erinra mot Kungl. Maj:ts förevarande förslag, hemställer,

att riksdagen må till *anordnande av förhandskontroll å fartygs sjövärdighet*, i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen i statsrådsprotokollet över handelsärenden den 8 januari 1923 angivna grunder, för budgetåret 1923—1924 anvisa ett extra anslag av 217,720 kronor.

Navigationsskolorna.
[12.]

12:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 12) hemställer utskottet,

att riksdagen må å riksstaten upptaga det ordinarie anslaget till *navigationsskolorna* med 178,645 kronor.

Ytterligare medel för navigationsskolornas uppvärmning och belysning.
[13.]

13:o) Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 13) och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet (sid. 76—78) i ämnet innehåller, får utskottet hemställa,

att riksdagen må för *beredande av ytterligare medel till navigationsskolornas uppvärmning och belysning* under tiden 1 januari 1923—30 juni 1924 å riksstaten för budgetåret 1923—1924 anvisa ett extra anslag av 3,800 kronor.

Navigationslärarkursen.
[14.]

14:o) Med anledning av Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 14) hemställer utskottet,

att riksdagen må å riksstaten för budgetåret 1923—1924 upptaga det ordinarie reservationsanslaget till *navigationslärarkursen* utan angivet belopp.

15:o) På grund av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 15) får utskottet hemställa, *Ålderstillägg för personalen vid undervisningsanstalterna för sjöfart.*

att riksdagen må å riksstaten upptaga det ordinarie förslagsanslaget till *ålderstillägg för personalen vid undervisningsanstalterna för sjöfart* med 11,000 kronor. [15.]

16:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 16) hemställer utskottet, *Skeppsmätningens kostnad.*

att riksdagen må å riksstaten upptaga det ordinarie förslagsanslaget till *skeppsmätningens kostnad* med 32,200 kronor. [16.]

17:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 17) att, med godkännande av departementschefens i statsrådsprotokollet över handelsärenden den 8 januari 1923 förordade förslag till avlöningsstat för lotsstyrelsen, till avlöningsstat för lots- och fyrstaten samt till omkostnadsstat för lots- och fyrinrättningen, att tillämpas från och med den 1 juli 1923, i riksstaten upptaga det ordinarie förslagsanslaget till lots- och fyrinrättningen med 6,105,915 kronor. *Lots- och fyrinrättningen.*

I fråga om utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 81—90 i återopade statsrådsprotokollet. [17.]

Å riksstaten för tiden 1 januari—30 juni 1923 har riksdagen, i enlighet med vad i en till riksdagen avlåten proposition den 10 mars 1922 (nr 181) föreslagits, under rubriken lots- och fyrinrättningen uppfört ett ordinarie förslagsanslag å 3,088,377 kronor.

Från berörda anslag skola bestridas utgifterna för följande stater, nämligen: avlöningsstat för lotsstyrelsen, avlöningsstat för lots- och fyrstaten, övergångs- och indragningsstat för lots- och fyrstaten, pensionsstat för lotsstyrelsen samt lots- och fyrstaten ävensom omkostnadsstat.

Ifrågavarande stater, vilka varit i kraft, avlöningsstaten för

lotsstyrelsen från och med den 1 januari 1922 och övriga stater från och med den 1 innevarande januari, sluta å följande belopp, nämligen: avlöningsstaten för lotsstyrelsen 188,100 kronor, avlöningsstaten för lots- och fyrstaten 4,045,000 kronor, övergångs- och indragningsstaten för lots- och fyrstaten 6,875 kronor samt pensionsstaten för lotsstyrelsen samt lots- och fyrstaten 302,000 kronor. Omkostnadsstaten, som fastställts endast för första halvåret 1923, slutar för denna tid å ett belopp av 817,390 kronor.

Kostnaden för förstnämnda fyra stater, för helt år tillhopa 4,541,975 kronor, har för tiden 1 januari—30 juni 1923 upptagits med halva beloppet eller, i jämnt krontal, med 2,270,987 kronor. Sammanlägges sistnämnda belopp med den för tiden 1 januari - 30 juni 1923 gällande omkostnadsstatens slutsumma 817,390 kronor, erhålles ett belopp av 3,088,377 kronor, vilket ock, på sätt ovan sagts, utgör den av riksdagen för nyssberörda budgetperiod under titeln »lots- och fyrinrättningen» anvisade anslagssumman.

Såsom nyss nämnts, slutar den för år 1922 fastställda *avlöningsstaten för lotsstyrelsen* å ett belopp av 188,100 kronor.

Det förslag till avlöningsstat, Kungl. Maj:t nu framlagt för riksdagen, är av följande utseende:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	kronor	151,000
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i>	»	3,500
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m.	»	25,000

Förslagsanslag kronor 179,500.

Skillnaden mellan den nu föreslagna och den för år 1922 fastställda staten, 188,100 kronor, utgör alltså 8,600 kronor.

Den av Kungl. Maj:t sålunda föreslagna nedsättningen av avlöningsstaten för lotsstyrelsen är föranledd därav, att den i staten ingående anslagsposten till avlöningar åt icke ordinarie befattningshavare — nu 33,600 kronor för år räknat — ansetts kunna begränsas till 25,000 kronor.

Vidkommande härefter *avlöningsstaten för lots- och fyrstaten* har departementschefen erinrat om, att i det av chefen för finansdepartementet framlagda förslaget till beräkning av inkomsterna å riksstaten för budgetåret 1923—1924 inkomstiteln Lotspeuningar upptagits med ett från 1,500,000 till 2,100,000 kronor förhöjt belopp. Då å utgiftsidan anslaget till lotspersonalens andel i lotspeuningar bör sättas till 40 procent av inkomstitelns belopp eller sålunda, vid bifall till

chefens för finansdepartementet nyssberörda förslag, till 840,000 kronor, föranledes härav en ändring i avlöningsstaten för lots- och fyrstaten, som med icke mindre än 240,000 kronor höjer slutsumman av anslaget till lots- och fyrinrättningen. Härvid bör emellertid bemärkas, att denna anslagshöjning är av rent bokföringsmässig natur och icke ökar statsverkets kostnader för lots- och fyrväsendet. Då inkomstiteln höjes med 600,000 kronor, medan i avseende å utgiftsanslaget ökningen inskränker sig till 240,000 kronor, uppstår fastmera i budgethänseende en nettovinst för statsverket av 360,000 kronor.

Vid bifall till vad chefen för finansdepartementet beträffande inkomstiteln Lotspenningar föreslagit, skulle alltså för budgetåret 1923—1924 avlöningsstaten för lots- och fyrstaten erhålla följande utseende:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i> ...	kronor	2,880,000
Lotspersonalens andel i lotspenningar, <i>förslagsanslag</i> ...	»	840,000
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i>	»	25,000
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., <i>förslagsanslag</i>	»	400,000
För skötsel av fyrrar utan ständig bevakning, <i>förslags-</i> <i>anslag</i>	»	50,000
Kost eller kostpenningar till personalen å fyrskepp m. m., <i>förslagsanslag</i>	»	60,000
För betjäning av livräddningsanstalterna, <i>förslagsanslag</i>	»	11,000
Lotsverkets undervisningsanstalter m. m., <i>förslagsanslag</i>	»	19,000

Summa *förslagsanslag* kronor 4,285,000.

Övergångs- och indragningsstaten för lots- och fyrstaten har på grund av att en befattningshavare avgått ansetts kunna minskas med 600 kronor eller från 6,875 kronor till 6,275 kronor. Denna jämkning har emellertid syntts departementschefen icke behöva föranleda framläggande av förslag till ny stat för riksdagens godkännande utan har det ansetts vara tillfyllest, att därav betingad minskning i medelsbehovet iakttages vid förevarande anslags beräknande.

I fråga om *pensionsstaten för lotsstyrelsen samt lots- och fyrstaten* har någon ändring icke ifrågasatts.

Vad slutligen *omkostnadsstaten* beträffar, skulle densamma enligt Kungl. Maj:ts förslag erhålla följande utseende (för jämförelse angives inom parentes vid varje särskild post det belopp, som upptagits i den för budgetperioden 1 januari—30 juni 1923 fastställda omkostnadsstaten):

Bihang till riksdagens protokoll 1923. 6 saml. 10 häft. (Nr 10.)

Omkostnadsstat.

Till konsumtionsartiklar för fyrar, mistsignalstationer och livräddningsstationer, <i>förslagsanslag</i>	kronor	142,500	(71,250)
» reparation och underhåll av byggnader vid lots- och fyrplatser samt livräddningsstationer, båkar och andra anstalter, vilka icke här nedan särskilt upptagas, ävensom dithörande inventariersedlar, <i>förslagsanslag</i>	»	80,000	(40,000)
» fyrskeppens reparation, rustning, utläggning och intagning, driftkostnader ävensom dithörande inventariersedlar, <i>förslagsanslag</i>	»	87,500	(43,750)
» lotsverkets ångfartygs och tjänstefartygs underhåll och komplettering, rustning och driftkostnader ävensom dithörande inventariersedlar, <i>förslagsanslag</i>	»	111,000	(55,500)
» bidrag till underhåll, komplettering och drift av båtar vid lotsplatser	»	100,000	(100,000)
» bojars och prickars anskaffning, underhåll, utsättning och intagning, <i>förslagsanslag</i>	»	68,000	(34,000)
» skrivmaterialier och expenser, ved m. m. för lotsstyrelsen, <i>förslagsanslag</i>	»	10,000	(5,000)
» hyra för lotsstyrelsens ämbetslokal, <i>förslagsanslag</i>	»	14,000	(7,000)
» kontorshyror och expenser inom lotsdistrikten, <i>förslagsanslag</i>	»	45,000	(22,500)
» grundräntor, jordskyld, ersättning för vedbrand, <i>förslagsanslag</i>	»	5,000	(2,500)
» rese- och traktamentskostnader m. m., <i>förslagsanslag</i>	»	30,000	(15,000)
» utbildande av personal för gnisttelegrafering, <i>förslagsanslag</i>	»	3,500	(1,750)
» extra utgifter, <i>förslagsanslag</i>	»	35,000	(17,500)
» bestridande av Sveriges bidrag till underhåll av en fyr å Kap Spartel, <i>förslagsanslag</i>	»	1,080	(1,080)

Till bidrag från Sverige för uppförande och underhåll av en fyr å Kap Guardafui, förslagsanslag	kronor	560	(560)
	kronor	733,140.	
» täckande av motsedda brister i förestående förslagsanslag	»	600,000	(400,000).
Summa kronor 1,333,140.			

Anslaget till lots- och fyrinrättningen skulle alltså enligt Kungl. Maj:ts förslag för budgetåret 1923—1924 upptagas med (179,500 + 4,285,000 + 6,275 + 302,000 + 733,140 + 600,000) 6,105,915 kronor. Minskningar skulle göras i anslagsposterna till lotsstyrelsen med 8,600 kronor, till övergångsstaten med 600 kronor och till omkostnadsstaten med 200,000 kronor, allt för år räknat, medan avlöningsstaten för lots- och fyrstaten skulle — dock utan kostnad för statsverket — bokföringsmässigt ökas med 240,000 kronor, likaledes för helt år.

Mot vad Kungl. Maj:t i fråga om detta anslag föreslagit, har utskottet icke funnit anledning till erinran, liksom ej heller mot de framlagda statförslagen.

Utskottet får alltså hemställa,

att riksdagen må, med godkännande av de av departementschefen i statsrådsprotokollet över handelsärenden den 8 januari 1923 förordade förslag till avlöningsstat för lotsstyrelsen, till avlöningsstat för lots- och fyrstaten samt till omkostnadsstat för lots- och fyrinrättningen, att tillämpas från och med den 1 juli 1923, i riksstaten upptaga det ordinarie förslagsanslaget till *lots- och fyrinrättningen* med 6,105,915 kronor.

18:o Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 18) att till säkerhetsanstalter för sjöfarten för budgetåret 1923—1924 anvisa ett extra reservationsanslag av 78,000 kronor.

Beträffande utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till sid. 90—99 i åberopade statsrådsprotokollet.

Till säkerhetsanstalter för sjöfarten har 1922 års riksdag, i anledning av Kungl. Maj:ts därom gjorda framställningar, å extra stat för

Säkerhetsanstalter för sjöfarten.

[18.]

första halvåret 1923 och å tilläggsstat för år 1922 beviljat särskilda reservationsanslag till belopp av respektive 112,000 och 57,000 kronor.

Det av Kungl. Maj:t för budgetåret 1923—1924 för ändamålet i fråga äskade anslaget är avsett att användas enligt följande fördelning:

	Kronor
Om- och tillbyggnad av boningshus m. fl. arbeten vid Ölands norra uddes fyrplats	20,000
Nytt fyrmästarhus vid Svartö-Dämmans fyrplats och ändring av därvarande bostadshus	22,500
Upprensning av lotshamnen vid Tistlarnes upppassningsställe, Vrångö lotsplats.....	17,500
Präm för transporter för östra lotsdistriktets räkning.....	15,000
Ny fyr å Björkskär i Östergötlands skärgård i stället för Rimö flaggrundens lysboj, vilken avses att förflyttas till Gränsöström i samma skärgård.....	3,000
Summa kronor	78,000.

Vad Kungl. Maj:t under förevarande punkt föreslagit riksdagen, har utskottet ansett sig böra biträda och får utskottet alltså i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag hemställa,

att riksdagen må till *säkerhetsanstalter för sjöfarten* för budgetåret 1923—1924 anvisa ett extra reservationsanslag av 78,000 kronor.

Patent- och
registrerings-
verket.
[19.]

19:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 19) att å riksstaten upptaga det ordinarie reservationsanslaget till upprätthållande av patent- och registreringsverkets verksamhet med 936,000 kronor, att direkt utgå av patent- och varumärkes- samt registreringsavgifters medel.

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 99—106 i statsrådsprotokollet.

1921 års riksdag upptog i riksstaten för år 1922 det ordinarie reservationsanslaget till upprätthållande av patent- och registreringsverkets verksamhet med 970,440 kronor, att direkt utgå av patent- och varumärkes- samt registreringsavgifters medel. För budgetperioden 1 januari—30 juni 1923 är anslaget upptaget till 468,000 kronor.

Utskottet, som funnit sig böra tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag, hemställer,

att riksdagen må å riksstaten upptaga det ordinarie reservationsanslaget till *upprätthållande av patent- och registreringsverkets verksamhet* med 936,000 kronor, att direkt utgå av patent- och varumärkes- samt registreringsavgilters medel.

20:o) Beträffande Kungl. Maj:ts förslag i fråga om anslag till täckande av kostnader för dyrtidstillägg åt befattningshavare vid patent- och registreringsverket (punkt 20) har utskottet förut avgivit utlåtande, varom utskottet velat här

Dyrtidstillägg vid patent- och registreringsverket.
[20.]

erinra.

21:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 21) och under erinran om att riksdagen till i förevarande punkt omförmälda ändamål anvisat anslag å extra stat för år 1922 med enahanda belopp som det nu äskade samt för första halvåret 1923 med hälften av detta belopp, hemställer utskottet,

Kostnader, som föranledas av överståthållaräm- betets och länsstyrelsernas befattning med vissa slag av registrering.
[21.]

att riksdagen må

a) till *bestridande av kostnaderna för den överståthållarämbetet och länsstyrelserna åliggande befattning med registreringar och anmälningar till förenings-, försäkrings- och handelsregistren* för budgetåret 1923—1924 anvisa ett extra förslagsanslag av 4,000 kronor samt

b) medgiva, att de till nämnda myndigheter inflytande avgifter för sådana registreringar och anmälningar må tillföras detta anslag såsom särskilda upp- bordsmedel.

22:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 22) att *dels* från och med den 1 juli 1923 sänka det i staten för försäkringsinspektionen upptagna anslaget till vikariatsersättningar, avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare, resekostnads- och traktamentsersättningar m. m., nu förslagsvis beräknat till 50,000 kronor, med 5,000 kronor till 45,000 kronor,

Försäkrings- inspektionen.
[22.]

dels ock, vid bifall härtill, å riksstaten upptaga det ordinarie reservationsanslaget till uppehållande av försäkringsinspektionens verksamhet med 125,400 kronor, att direkt utgå av bidrag till försäkringsinspektionen.

I fråga om utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till sid. 107—109 i statsrådsprotokollet.

I riksstaten för tiden 1 januari—30 juni 1923 är det ordinarie reservationsanslaget till upprätthållande av försäkringsinspektionens verksamhet, för år 1922 130,400 kronor, upptaget med halva beloppet eller 65,200 kronor, att direkt utgå av bidrag till försäkringsinspektionen.

Den av riksdagen godkända staten för försäkringsinspektionen har följande utseende:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsvis beräknade till	kronor	68,000
Arvoden à 3,000 kronor till två ledamöter	»	6,000
Till vikariatsersättningar, avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare, resekostnads- och traktamentsersättningar m. m., förslagsvis beräknat till.....	»	50,000
Avlöning åt en å övergångsstat uppförd registrator.....	»	6,400
	Summa kronor	130,400.

I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) från och med 1 juli 1923 sänka det i staten för försäkringsinspektionen upptagna anslaget till vikariatsersättningar, avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare, resekostnads- och traktamentsersättningar m. m., nu förslagsvis beräknat till 50,000 kronor, med 5,000 kronor till 45,000 kronor, samt

b) vid bifall härtill, å riksstaten upptaga det ordinarie reservationsanslaget till *uppehållande av försäkringsinspektionens verksamhet* med 125,400 kronor, att direkt utgå av bidrag till försäkringsinspektionen.

Dyrtids-
tillägg vid
försäkrings-
inspektionen.

[23.]

23:o) I fråga om Kungl. Maj:ts förslag rörande anslag till täckande av kostnader för dyrtidstillägg åt befattningshavare i försäkringsinspektionen (punkt 23) har utskottet förut avgivit utlåtande, varom utskottet velat här

erinra.

24:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 24) att, med godkännande av det av departementschefen förordade förslaget till stat för statens provningsanstalt, att tillämpas från och med den 1 juli 1923, i riksstaten upptaga det ordinarie förslagsanslaget till upprätthållande av provningsanstaltens verksamhet med 306,500 kronor, att utgå i första hand av inkomster av statens provningsanstalt.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 110—115 i statsrådsprotokollet.

Det av departementschefen förordade förslaget till stat för statens provningsanstalt är av följande utseende:

Avlöningsstat.

Avlöningar till ordinarie befattningshavare, <i>förslagsanslag</i>	kronor 184,500	
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i>	» 3,000	
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m.	» 42,000	
Inspektörens arvode	» 1,000	kronor 230,500.

Omkostnadsstat.

Till gas och elektrisk ström, <i>förslagsanslag</i>	kronor 11,000	
Till värme, <i>förslagsanslag</i>	» 6,000	
Till inventarier och inventariers underhåll	» 8,000	
Till bibliotek	» 2,000	
Till glasvaror, <i>förslagsanslag</i>	» 4,000	
Till tillfälliga biträden, tjänsteresor m. m., <i>förslagsanslag</i>	» 15,000	
Till laboratorieutensilier, kemikalier, materialier, förbrukningsartiklar, provningsanordningar m. m., <i>förslagsanslag</i>	» 16,000	
Till expenser, <i>förslagsanslag</i>	» 11,000	
Till försäkring av byggnader och utrustning, underhåll av tomten m. m., <i>förslagsanslag</i>	» 3,000	kronor 76,000.

Förslagsanslag kronor 306,500,

att utgå i första hand av inkomster av statens provningsanstalt.

Vid jämförelse med nu gällande helårsstat för provningsanstalten innebär föreliggande förslag vad avlöningsstaten angår en minskning dels av anslagsposten till avlöningar till ordinare befattningshavare med 8,500 kronor — från 193,000 kronor till 184,500 kronor — dels ock av anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare med 14,000 kronor eller från 56,000 kronor till 42,000 kronor. Vad omkostnadsstaten beträffar, innefattar förslaget i fråga en minskning av anslagsposten till gas och elektrisk ström med 1,000 kronor, av posten till värme med 4,000 kronor, av posten till bibliotek med 1,000 kronor, av posten till tillfälliga biträden, tjänsteresor m. m. med 7,000 kronor och av posten till laboratorieutensilier, kemikalier, materialier, förbrukningsartiklar, provningsanordningar m. m. med 2,000 kronor. Den för budgetåret 1923—1924 sålunda föreslagna staten understiger alltså nu gällande helårsstat med 37,500 kronor.

Utskottet, som icke haft något att erinra mot vad Kungl. Maj:t under nu förevarande punkt föreslagit, får alltså hemställa,

att riksdagen må, med godkännande av det av departementschefen i statsrådsprotokollet över handelsärenden den 8 januari 1923 förordade förslaget till stat för statens provningsanstalt, att tillämpas från och med den 1 juli 1923, i riksstaten upptaga det ordinarie förslagsanslaget till *upprätthållande av provningsanstaltens verksamhet* med 306,500 kronor,

att utgå i första hand av inkomster av statens provningsanstalt.

Handel och sjöfart.

Bidrag till
under-
hållande av
handels-
hög-
skolan i
Stockholm.
[25.]

25:o) Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 25) och under erinran om att riksdagen till i förevarande punkt omförmälta ändamål anvisat å extra stat för år 1922 ett anslag å 60,000 kronor samt för första halvåret 1923 ett anslag å 30,000 kronor, får utskottet hemställa,

att riksdagen må, under förutsättning att *verksamheten vid handelshögskolan i Stockholm* fortsättes efter i huvudsak den nu följda plan, såsom bidrag till

underhållande av samma skola under läsåret 1923—1924 å riksstaten för budgetåret 1923—1924 anvisa ett extra anslag av 50,000 kronor, att till handelshögskoleföreningens i Stockholm styrelse utbetalas med hälften under senare halvåret 1923 och återstående hälften under förra halvåret 1924 under villkor, att minst tolv friplatser för studerande vid högskolan komma att finnas inrättade under hela läsåret 1923—1924.

26:o) Departementschefen har på anförda skäl anmält (punkt 26), att han ansett sig icke böra hemställa om något anslagsäskande för budgetåret 1923—1924 till export- och handelsstudiestipendier. På grund härav påkallas icke något utskottets yttrande beträffande ifrågasvarande anslag, vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen

Export- och handelsstudiestipendier.
[26.]

anmäla.

27:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 27) att såsom understöd till auktoriserade handelskammare i riket, att utgå med ett belopp av 2,000 kronor till envar handelskammare under av departementschefen förordade villkor, å riksstaten för budgetåret 1923—1924 anvisa ett extra anslag av 24,000 kronor.

Statsunderstöd till auktoriserade handelskammare i riket.
[27.]

Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 122 och 123 i statsrådsprotokollet.

Såsom understöd åt auktoriserade handelskammare i riket har riksdagen, med bifall till Kungl. Maj:ts därom gjorda framställningar, för åren 1917—1922 anvisat särskilda förslagsanslag, högst, å 36,000 kronor, att utgå med ett belopp av 3,000 kronor till envar handelskammare under de villkor, Kungl. Maj:t i överensstämmelse med av riksdagen angivna grunder kunde komma att föreskriva.

Vad Kungl. Maj:t under förevarande punkt föreslagit riksdagen har icke givit utskottet anledning till erinran och hemställer utskottet alltså,

att riksdagen må såsom understöd till auktoriserade handelskammare i riket, att utgå med ett belopp av 2,000 kronor till envar handelskammare under av departementschefen i statsrådsprotokollet över handels-

ärenden den 8 januari 1923 förordade villkor, å riksstaten för budgetåret 1923—1924 anvisa ett extra anslag av 24,000 kronor.

*Statsunder-
stöd till svens-
ka handels-
kamrar i ut-
landet.
[28.]*

28:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 28) att såsom understöd för år 1923, på sätt av departementschefen förordats, till svenska handelskamrar i utlandet å riksstaten för budgetåret 1923—1924 anvisa ett extra anslag av 50,000 kronor.

I fråga om utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till sid. 123—128 i statsrådsprotokollet.

Med bifall till Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning anvisade 1920 års riksdag, för beredande av statsunderstöd under år 1921 dels å 15,000 kronor till vardera av svenska handelskamrarna i London och Paris, dels å 10,000 kronor åt vardera av svenska handelskamrarna i Nordamerikas Förenta stater och Schweiz samt svenska föreningens i Petrograd handelskommitté eller den svenska handelskammare, som kunde komma att träda i handelskommitténs ställe, dels ock å 5,000 till svenska handelskammaren i Sydney, å extra stat för år 1921 ett förslagsanslag, högst, å 65,000 kronor.

För år 1922 höjdes anslagsbeloppet till 67,500 kronor, att utgå med 20,000 kronor till handelskammaren i London, med 15,000 kronor till vardera av handelskamrarna i Paris och Nordamerikas Förenta stater, med 10,000 kronor till handelskammaren i Schweiz och med 7,500 kronor till handelskammaren i Sydney. Från svenska föreningens i Petrograd handelskommitté hade vid detta tillfälle icke inkommit någon framställning om statsbidrag.

För första halvåret 1923 gjordes icke någon framställning om anslag för nu ifrågavarande ändamål.

Enligt Kungl. Maj:ts nu föreliggande förslag skulle understöd för budgetåret 1923—1924 utgå med 17,500 kronor till handelskammaren i London, med 12,500 kronor för vardera av handelskamrarna i Paris och Nordamerikas Förenta stater samt med 7,500 kronor till handelskammaren i Sydney. För svenska handelskammaren i Schweiz, som med utgången av år 1922 trätt i likvidation, och svenska föreningens i Petrograd handelskommitté har något understöd icke äskats.

*Utskottets
yttrande.*

Med hänsyn till de uppgifter, som efter världskrigets slut åligga svenska handelskamrarna i utlandet, då det gäller att återknyta och utveckla våra handelsförbindelser på den utländska marknaden, har ut-

skottet funnit sig böra tillstyrka Kungl. Maj:ts förevarande framställning. Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må såsom understöd för år 1923, på sätt av departementschefen i statsrådsprotokollet över handelsärenden den 8 januari 1923 förordats, till *svenska handelskamrar i utlandet* å riksstaten för budgetåret 1923—1924 anvisa ett extra anslag av 50,000 kronor.

29:o) Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 29) och under erinran om att riksdagen såsom bidrag till Sveriges allmänna exportförenings verksamhet för år 1922 anvisat ett förslagsanslag, högst, å 25,000 kronor, får utskottet hemställa,

Bidrag till Sveriges allmänna exportförening.
[29.]

att riksdagen må, under villkor att *Sveriges allmänna exportförening* under år 1923 bedriver sin verksamhet i huvudsakligen den form och i minst den omfattning, som i företedd förslagsstat för samma år anges, samt att i granskningen av föreningens verksamhet och räkenskaper deltagar en av Kungl. Maj:t förordnad revisor, såsom bidrag till föreningens verksamhet under sistnämnda år å riksstaten för budgetåret 1923—1924 anvisa ett extra anslag av 20,000 kronor, med skyldighet för föreningen att såväl till chefen för handelsdepartementet som till kommerskollegium avgiva berättelse om föreningens verksamhet under år 1923 ävensom redogörelse för föreningens ekonomiska ställning vid utgången av samma år.

30:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 30) att till täckande av den å Sverige belöpande delen av kostnaderna under år 1924 för en internationell byrå i Bryssel för handelsstatistik å riksstaten för budgetåret 1923—1924 anvisa ett extra förslagsanslag å 1,200 kronor.

Bidrag till en internationell byrå i Bryssel för handelsstatistik.
[30.]

Riksdagen har till bestridande av Sveriges bidrag till internationella byrån i Bryssel för handelsstatistik enligt av Kungl. Maj:t därom gjorda framställningar för vart och ett av åren 1915—1922 såsom förslagsanslag på extra stat anvisat ett belopp av 650 kronor. Anslagen för åren 1915—1921 hava dock icke tagits i anspråk, emedan byrån då icke varit i funktion. Å övergångsbudgeten uppfördes icke något anslag

till byrån. Den av Kungl. Maj:t nu föreslagna höjningen av anslaget är föranledd av en från byrån gjord framställning om ökning av bidragsbeloppet.

Utskottet, som funnit sig böra biträda Kungl. Maj:ts förevarande förslag, får alltså hemställa,

att riksdagen må till täckande av den å Sverige belöpande delen av kostnaderna under år 1924 för en *internationell byrå i Bryssel för handelsstatistik* å riksstaten för budgetåret 1923—1924 anvisa ett extra förslagsanslag å 1,200 kronor.

*Ersättning
till sjömans-
husen.*
[31.]

31:o) På grund av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 31) och under erinran om att till i förevarande punkt omförmälda ändamål å extra stat för år 1922 upptagits ett anslag av enahanda storlek som det nu åskade, får utskottet hemställa,

att riksdagen må å riksstaten för budgetåret 1923—1924 under benämning »*ersättning till sjömanshusen*» anvisa ett extra anslag av 162,000 kronor, för beredande under år 1923 åt sjömanshusen av skälig ersättning för dem åliggande bestyr med värnpliktiges inskrivning och redovisning samt för andra dem åvilande bestyr för statsverkets räkning.

*Läkarundersökning av
sjöfolk.*
[32.]

32:o) Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 32) och under erinran om att riksdagen till läkarundersökning av sjöfolk å extra stat för år 1922 och för första halvåret 1923 anvisat särskilda förslagsanslag å respektive 27,000 och 25,000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *läkarundersökning av sjöfolk* i enlighet med de av departementschefen i statsrådsprotokollet över handelsärenden den 8 januari 1923 angivna grunder å riksstaten för budgetåret 1923—1924 bevilja ett extra förslagsanslag av 35,000 kronor.

*Arvodet åt
två dispa-
chörsassisten-
ter.*
[33.]

33:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 33) och under erinran om att riksdagen till i förevarande punkt omförmälda ändamål anvisat anslag å extra stat för år 1922 med ena-

handa belopp som det nu äskade samt för budgetperioden 1 januari—30 juni 1923 med hälften av sagda belopp, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1923—1924 anvisa till *arvode med 2,000 kronor åt en var av två dispatchörsassistenter, anställda den ene i Stockholm och den andre i Göteborg*, ett extra anslag av 4,000 kronor.

34:o) På grund av vad Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen (punkt 34) och under erinran om att riksdagen till i förevarande punkt omförmälda ändamål å extra stat såväl för år 1922 som för första halvåret 1923 anvisat anslag av enahanda storlek som det nu äskade, får utskottet hemställa,

att riksdagen må till täckande av den å Sverige för år 1923 belöpande delen av *kostnaderna för uppehållande av internationell patrulleringstjänst i norra Atlanten* å riksstaten för budgetåret 1923—1924 bevilja ett extra förslagsanslag av 9,500 kronor.

Bidrag till uppehållande av internationell patrulleringstjänst i norra Atlanten.

[34.]

Bergsbruk, industri, hantverk och slöjd.

35:o) I anledning av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 35) hemställer utskottet,

att riksdagen må i riksstaten för budgetåret 1923—1924 upptaga det ordinarie reservationsanslaget till *reseunderstöd åt personer, som önska i främmande länder förvärva ökad insikt och skicklighet i vad till bergshanteringen hör*,

utan angivet belopp.

Reseunderstöd åt personer, som önska i främmande länder förvärva ökad insikt och skicklighet i vad till bergshanteringen hör.

[35.]

36:o) Beträffande Kungl. Maj:ts förslag rörande anslag till befrämjande i allmänhet av slöjderna (punkt 36) kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande; vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen

anmäla.

Befrämjande i allmänhet av slöjderna.

[36.]

37:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 37) att å riksstaten upptaga det ordinarie anslaget till befrämjande av husslöjden med 20,000 kronor.

Befrämjande av husslöjden.

[37.]

Beträffande utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till sid. 150 och 151 i statsrådsprotokollet.

I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag upptogs i 1922 års riksstat det ordinarie anslaget till befrämjande av husslöjden med oförändrat belopp, 25,000 kronor. Av anslaget voro 2,000 kronor avsedda till avlöning åt en instruktör i husslöjd och återstående beloppet, 23,000 kronor, avsett till understödjande av husslöjden i allmänhet.

Med hänsyn till att utdelningen av understöd från ifrågavarande anslag utan större olägenhet ansågs kunna uppskjutas till 1923 års senare hälft, upptogs i riksstaten för första halvåret 1923 allenast 1,000 kronor, utgörande hälften av det till inspektören i husslöjd utgående arvodet.

I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag, hemställer utskottet,

att riksdagen må å riksstaten upptaga det ordinarie anslaget till *befrämjande av husslöjden* med 20,000 kronor.

Torvingen-
jörer m. m.
[38.]

38:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 38)

att för budgetåret 1923—1924 anvisa

dels för anställande av en förste torvingenjör och tre torvingenjörer ett extra anslag av 30,400 kronor,

varav dock 400 kronor till förste torvingenjören skola utgå allenast under förutsättning att hans bostadsadress är Stockholm,

dels till skrivhjälp åt förste torvingenjören, ett extra anslag av 1,500 kronor,

dels ock till beredande, i mån av behov, efter hittills tillämpade grunder av personliga ålderstillägg åt förste torvingenjören och torvingenjörerna, i varje fall under förutsättning att vederbörande befattningshavare fortfarande med gott vitsord tjänstgör i nämnda egenskap, ett extra anslag av 3,000 kronor,

eller tillhopa 34,900 kronor.

Beträffande utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till sid. 153—162 i statsrådsprotokollet.

Statens torvtjänstemän utgöras för närvarande av en förste torvingenjör med arvode från och med år 1920 av 6,400 kronor, varav dock 400 kronor, utgörande ortstillägg, få uppbäras allenast under förutsättning, att han är bosatt i Stockholm, fyra torvingenjörer, var och

en med arvode likaledes från och med år 1920 av 4,000 kronor, samt två torvassistenten, vardera med arvode av 3,000 kronor. Utöver arvodena utgå personliga ålderstillägg till förste torvingenjören Ernst Jacob Wallgren och torvingenjören Thure Gustaf Thorgny Björkman, vardera å 1,000 kronor, samt till torvingenjörerna friherre Melcher Otto Falkenberg, Gustaf Theodor Sjögren och Lars Jönsson, ett vart å 500 kronor.

Förntom de medel, som åtgå till bestridande av de sålunda angivna arvodena jämte ålderstillägg, sammanlagt 31,900 kronor, varav halva beloppet eller 15,950 kronor beräknats för första halvåret 1923, har riksdagen för sagda budgetperiod anvisat dels till reseersättning åt nämnda sju befattningshavare ett belopp av 12,000 kronor — med hänsyn till den sannolika fördelningen av torvtjänstemännens resor å hela året upptaget med 60 procent av hela det för året för ändamålet beräknade beloppet, 20,000 kronor — dels ock till skrivhjälp åt förste torvingenjören ett belopp av 750 kronor. Det sammanlagda anslagsbeloppet till torvingenjörer och torvassistenten å riksstaten för tiden 1 januari—30 juni 1923 utgör sålunda 28,700 kronor, fördelat å tre anslagsposter, en å 750 kronor för ovanberörda skrivhjälp, en å 1,750 kronor för förenämnda ålderstillägg och en å 26,200 kronor för övriga utgifter.

Enligt Kungl. Maj:ts nu förevarande förslag skulle en torvingenjörsbefattning och de bägge torvassistenttjänsterna från och med budgetåret 1923—1924 indragas, på grund varav till avlöning åt torvstatstjänstemännen, därest dessa bibehölles vid nu utgående avlöningsförmåner, vilket av departementschefen förutsatts, skulle krävas ett belopp av 18,400 kronor. Därjämte skulle med hänsyn till personalindragningarna anslaget till resekostnader för torvingenjörerna begränsas till 12,000 kronor samt anslaget till ålderstillägg minskas med 500 kronor till 3,000 kronor.

Utskottet, som icke funnit skäl till erinran mot Kungl. Maj:ts förevarande beslut, hemställer alltså,

att riksdagen må för budgetåret 1923—1924 anvisa

a) för *anställande av en förste torvingenjör och tre torvingenjörer* ett extra anslag av kronor 30,400, varav dock 400 kronor till förste torvingenjören skola utgå allenast under förutsättning att hans bostadsadress är Stockholm,

b) till *skrivhjälp åt förste torvingenjören* ett extra anslag av 1,500 kronor, samt

c) till beredande, i mån av behov, efter hittills tillämpade grunder av *personliga ålderstillägg åt förste torvingenjören och torvingenjörerna*, i varje fall under förutsättning att vederbörande befattningshavare fortfarande med gott vitsord tjänstgör i nämnda egenkap, ett extra anslag av 3,000 kronor eller tillhoppa 34,900 kronor.

Undervisningskurs i torvhantering.
[39.]

39:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 39) att för avslutande av den undervisningskurs i torvhantering, som är avsedd att påbörjas under förra hälften av år 1923, för budgetåret 1923—1924 anvisa ett extra anslag av 3,000 kronor.

Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 162—168 i statsrådsprotokollet.

Utskottets yttrande.

I skrivelse till Kungl. Maj:t av den 16 mars 1923, varav utskottet från handelsdepartementet erhållit avskrift, har kommerskollegium — under erinran att kollegium vid avgivandet av de för ifrågavarande kurs önskvärda riktlinjerna uttalat, att därest före den 15 mars 1923 färre än sex elever hade anmält sig till deltagande i kursen, densamma borde inställas — anmält, att kollegium sistnämnda dag mottagit allenast tre ansökningar om tillstånd att delta i kursen, varför kursen icke komme att anordnas.

Vid sådant förhållande erfordras icke något anslag för ändamålet i fråga, och får utskottet alltså hemställa,

att Kungl. Maj:ts förevarande framställning icke måtte av riksdagen bifallas.

Understöd till Sveriges hantverksorganisation.
[40.]

40:o) Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 40) och under erinran om att riksdagen såsom bidrag till Sveriges hantverksorganisationens verksamhet på extra stat för år 1922 anvisat ett anslag å 4,000 kronor samt att anslag för ändamålet ifråga icke beviljats för första halvåret 1923, får utskottet hemställa,

att riksdagen må under de av departementschefen i statsrådsprotokollet över handelsärenden den 8 januari

1923 angivna villkor såsom *bidrag till Sveriges hantverksorganisations verksamhet* under år 1923 å riksstaten för budgetåret 1923—1924 anvisa ett extra anslag av 3,000 kronor.

41:o) I enlighet med vad Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen (punkt 41) och under erinran om att riksdagen till i förevarande punkt omförmälda ändamål anvisat anslag å 28,945 kronor för år 1922 och å 9,290 kronor för första halvåret 1923, får utskottet hemställa,

Statsunderstöd åt hantverksidkare för utbildande av lärlingar.

[41.]

att riksdagen må till statsunderstöd för *utbildande av lärlingar m. m.* för budgetåret 1923—1924 anvisa ett extra anslag av 11,540 kronor.

42:o) På grund av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 42) och under erinran om att riksdagen åt föreningen för svensk hemslöjd för budgetåret 1922 anvisat ett anslag å 15,000 kronor och för första halvåret 1923 ett anslag å 5,000 kronor, får utskottet hemställa,

Understöd åt föreningen för svensk hemslöjd.

[42.]

att riksdagen må åt *föreningen för svensk hemslöjd* såsom bidrag till uppehållande av dess verksamhet för budgetåret 1923—1924 anvisa ett extra anslag av 10,000 kronor.

43:o) Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 43) och under erinran om att riksdagen såsom bidrag till uppehållandet av svenska slöjdföreningens verksamhet på extra stat för år 1922 anvisat ett förslagsanslag, högst, 20,000 kronor samt att anslag för ändamålet ifråga icke beviljats för första halvåret 1923, hemställer utskottet,

Understöd åt svenska slöjdföreningen.

[43.]

att riksdagen må åt *svenska slöjdföreningen* såsom bidrag för uppehållande av dess verksamhet under år 1923 å riksstaten för budgetåret 1923—1924 anvisa ett extra anslag av 12,000 kronor.

44:o) I anledning av Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 44) och under erinran om att riksdagen till i förevarande punkt omförmälda ändamål för år 1922 anvisat ett anslag å 200,000 kronor

Bihang till riksdagens protokoll 1923. 6 saml. 10 häft. (Nr 10.)

6

Tekniskvetenskaplig forskningsverksamhet inom kraft- och bränsleområdet.

[44.]

och för första halvåret 1923 ett anslag å 75,000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *bedrivande genom ingenjörsvetenskapsakademien av tekniskt-vetenskaplig forskningsverksamhet inom kraft- och bränsleområdet* för budgetåret 1923—1924 anvisa ett extra reservationsanslag av 100,000 kronor.

*Undersök-
nings- och
försvarsar-
beten å vissa
malmfyndig-
heter m. m.*

45:o) Beträffande Kungl. Maj:ts förslag rörande anslag för verkställande av undersöknings- och försvarsarbeten å områden, som äro eller kunna varda för kronans räkning inmutade, ävensom för tillvaratagande i övrigt av kronans gruvegendom har riksdagen redan fattat beslut, varom utskottet velat här

[45.]

erinra.

Ingenjörsvetenskapsakademien.

Ingenjörsvetenskapsakademien.

46:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 46) och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet (sid. 194 och 195) i ämnet innehåller, får utskottet hemställa,

[46.]

att riksdagen må i riksstaten upptaga det ordinarie anslaget till *upprätthållande av verksamheten vid ingenjörsvetenskapsakademien* med 40,000 kronor.

Diverse.

Ålderstillägg.

47:o) På grund av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 47) och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet (sid. 195) i ämnet innehåller, hemställer utskottet,

[47.]

att riksdagen må å riksstaten upptaga det ordinarie förslagsanslaget till *ålderstillägg* med 2,000 kronor.

48:o) Med anledning av Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning punkt 48) för utskottet hemställa,

*Rese- och
traktaments-
penningar.*
[48.]

att riksdagen må å riksstaten upptaga det ordinarie förslagsanslaget till *rese- och traktamentspenningar* med 50,000 kronor.

49:o) Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 49) och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet (sid. 196) i ämnet innehåller, hemställer utskottet,

*Skrivmaterialier och
expenser, ved
m. m.*
[49.]

att riksdagen må å riksstaten upptaga det ordinarie förslagsanslaget till *skrivmaterialier och expenser, ved m. m.* med 75,000 kronor.

50:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 50) att å riksstaten upptaga det ordinarie förslagsanslaget till tryckningskostnader med 100,044 kronor.

*Trycknings-
kostnader.*
[50.]

Det ordinarie förslagsanslaget till tryckningskostnader var i 1922 års riksstat uppfört med 124,986 kronor. Då det för år 1921 med ungefär enahanda belopp anvisade anslaget för samma ändamål visat sig otillräckligt — de sammanlagda utgifterna uppgingo för tiden intill den 1 oktober samma år till icke mindre än 230,000 kronor — höjdes anslaget från och med innevarande år så, att det för helt år skulle uppgå till 160,000 kronor. Hälften därav eller för jämnande av huvudtitelns slutsumma 80,023 kronor har för ändamålet upptagits i riksstaten för tiden 1 januari—30 juni 1923.

Enligt vad statsrådsprotokollet utvisar, utgjorde utgifterna å det för år 1922 anvisade anslaget till och med september månads utgång i runt tal 84,000 kronor. Då man torde hava att räkna med, att till följd av såväl det allmänna prisfallet som de alltjämt fortgående åtgärderna för nedbringande av statens tryckningskostnader en ytterligare väsentlig minskning i utgifterna å anslaget för framtiden kommer att inträda, har departementschefen funnit sig böra förorda, att anslaget nu nedsättes till 100,000 kronor eller för utjämning av huvudtitelns slutsumma till 100,044 kronor.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må å riksstaten upptaga det ordinarie förslagsanslaget till *tryckningskostnader* med 100,044 kronor, dock att i anslaget må få göras den jämkning, som till jämnande av huvudtitelns slutsumma kan visa sig erforderlig.

Kommittéer
och utred-
ningar genom
sakkunniga.

[51.]

51:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 51) att under riksstatens tionde huvudtitel, med uteslutande av det under avdelningen F 5 uppförda ordinarie förslagsanslaget till kommittéer och utredningar genom sakkunniga, under samma avdelning för enahanda ändamål upptaga ett ordinarie reservationsanslag av 75,000 kronor.

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 197 i statsrådsprotokollet.

I riksstaten för tiden 1 januari—30 juni 1923 är det ordinarie förslagsanslaget till kommittéer och utredningar genom sakkunniga, för år 1922 150,000 kronor, upptaget med halva beloppet eller 75,000 kronor.

Utskottet, som ansett sig böra biträda Kungl. Maj:ts förevarande förslag, hemställer,

att riksdagen må under riksstatens tionde huvudtitel, med uteslutande av det under avdelningen F 5 uppförda ordinarie förslagsanslaget till *kommittéer och utredningar genom sakkunniga*, under samma avdelning för enahanda ändamål upptaga ett ordinarie reservationsanslag av 75,000 kronor.

Extra ut-
gifter.

[52.]

52:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 52) hemställer utskottet,

att riksdagen må å riksstaten upptaga det ordinarie reservationsanslaget till *extra utgifter* med 25,000 kronor.

Tillfällig löne-
förbättring
för viss per-
sonal inom
den civila
statsförvalt-
ningen.

[53.]

53:o) Beträffande Kungl. Maj:ts förslag beträffande anslag under tionde huvudtiteln för beredande av tillfällig löneförbättring åt viss personal inom den civila statsförvaltningen (punkt 53) har riksdagen redan fattat beslut, varom utskottet velat här

erinra.

54:o) I fråga om Kungl. Maj:ts förslag om anslag till täckande av kostnader för dyrtidstillägg åt befattningshavare i de till handelsdepartementet hörande ämbetsverk och kårer (punkt 54) har utskottet förut avgivit utlåtande, varom utskottet velat här

Dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst.

[54.]

erinra.

Stockholm den 2 maj 1923.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *S. H. Kvarnzelius, C. J. G. Swartz, N. A. Nilsson* i Kabbarp, *J. Nilsson* i Skottlandshus, *H. F. Lamm, J. L. Widell, C. G. Ekman, J. Nilsson* i Malmö, *O. Bergqvist* och *A. Pettersson* i Västerås;

från andra kammaren: herrar *A. Anderson* i Råstock, *A. Wiklund, J. Jönsson* i Revinge, *C. R. Jansson* i Falun, *O. Olsson* i Kullenbergstorp, *S. Bengtsson* i Norup, *J. D. Norman, L. J. Carlsson-Frosterud, A. Å. Törnkvist* i Karlskrona, *O. Nilsson* i Örebro, *S. E. Ljungkvist* och *B. F:son Holmgren*.

Verkliga utgifter.

X. Tionde huvudtiteln. Handelsdepartementet.

A. Departementet.		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor	Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
1	Departementschefen			24,000	
2	Departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli, <i>förslagsanslag</i>			145,300	
3	Departementets verksamhet				14,172
	Säger för departementet			169,300	14,172
B. Centrala verk med underlydande stater.					
Kommerskollegium:					
1	Kommerskollegium, <i>förslagsanslag</i>			514,420	
2	Kommerskollegii verksamhet				89,000
3	Bergsstaten			84,800	
Sprängämnesinspektionen:					
4	Inspektionen, <i>förslagsanslag</i>			11,500	
5	Arvode åt en assistent				6,048
Inspektionen över elektriska anläggningar för be- lysnings eller arbetsöverföring:					
6	Inspektionen, <i>förslagsanslag</i>			31,500	
7	Arvoden åt två assistenter				12,096
8	Förhandskontroll å fartygs sjövärdighet				217,720
Undervisningsanstalter för sjöfart:					
9	Navigationsskolorna	178,645			
10	Ytterligare medel till navigationsskolornas upp- värmning och belysning		3,800		
11	Navigationslärarkursen, <i>reservationsanslag</i>	—			
12	Ålderstillägg för personalen vid undervisnings- anstalterna för sjöfart, <i>förslagsanslag</i>	11,000		189,645	3,800
13	Skeppsmätningkostnad, <i>förslagsanslag</i>			32,200	

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor	Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
	Lots- och fyrväsendet:				
14	Lots- och fyrinrättningen, <i>förslagsanslag</i>			6,105,915	
15	Säkerhetsanstalter för sjöfarten, <i>reservationsanslag</i>				78,000
	Patent- och registreringsverket:				
16	Patent- och registreringsverkets verksamhet, <i>reservationsanslag</i> , att direkt utgå av patent- och varumärkes- samt registreringsavgifters medel	936,000			
17	Dyrtdistillägg vid patent- och registreringsverket, <i>reservationsanslag</i> , att direkt utgå av patent- och varumärkes- samt registreringsavgifters medel		* 150,000		
18	Kostnaderna för den överståthållarämbetet och länsstyrelserna åliggande befattning med vissa slag av registrering, <i>förslagsanslag</i>		4,000	936,000	154,000
	Försäkringsinspektionen:				
19	Försäkringsinspektionens verksamhet, <i>reservationsanslag</i> , att direkt utgå av bidrag till försäkringsinspektionen			125,400	
20	Dyrtdistillägg vid försäkringsinspektionen, <i>reservationsanslag</i> , att direkt utgå av bidrag till försäkringsinspektionen				* 17,000
	Statens provningsanstalt:				
21	Statens provningsanstalts verksamhet, <i>förslagsanslag</i> , att utgå i första hand av inkomster av provningsanstalten			306,500	
	Säger för centrala verk med underlydande stater			8,337,880	577,664
	C. Handel och sjöfart.				
1	Handelshögskolan i Stockholm				50,000
2	Auktoriserade handelskammare i riket				24,000
3	Svenska handelskammare i utlandet				50,000
4	Sveriges allmänna exportförening				20,000
5	Internationell byrå i Bryssel för handelsstatistik, <i>förslagsanslag</i>				1,200
6	Ersättning till sjömanshusen				162,000
7	Läkarundersökning av sjöfolk, <i>förslagsanslag</i>				35,000
8	Arvoden åt två dispaschörsassistenter				4,000
9	Internationell patrulleringstjänst i norra Atlanten, <i>förslagsanslag</i>				9,500
	Säger för handel och sjöfart				355,700

* Beträffande detta anslagsbelopp har utskottet avgivit särskilt utlåtande.

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor	Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
D. Bergsbruk, industri, hantverk och slöjd.					
1	Reseunderstöd åt personer, som önska i främmande länder förvärva ökad insikt och skicklighet i vad till bergshantering hör, <i>reservationsanslag</i>			—	
Befrämjande av slöjderna:					
Befrämjande i allmänhet av slöjderna:					
2	Manufakturernas befrämjande 8,000				
<i>Reservationsanslag:</i>					
3	Reseunderstöd åt arbetare i de särskilda näringsyrkena .... —				
4	Reseunderstöd åt idkare av hantverk och annan mindre industri				
5	Reseunderstöd åt verk-mästare och förmän inom industrien .... —				
6	Reseunderstöd åt teoretiskt och praktiskt bildade tekniker, som icke ägna sig åt bergshantering .. —	* 8,000			
7	Befrämjande av husslöjden	20,000		28,000	
Torvtillgångarnas tillgodogörande:					
8	Torvingenjörer		30,400		
9	Skrivhjälp åt förste torvingenjören		1,500		
10	Personliga ålderstillägg åt torvingenjörerna		3,000		34,900
11	Sveriges hantverksorganisation				3,000
12	Statsunderstöd för utbildande av lärlingar m. m.				11,540
13	Föreningen för svensk hemslöjd				10,000
14	Svenska slöjdföreningen				12,000
15	Tekniskt-vetenskaplig forskningsverksamhet inom kraft- och bränsleområdet, <i>reservationsanslag</i> ..				100,000
16	Undersöknings- och försvarsarbeten å områden, som äro eller kunna vara för kronans räkning inmutade, m. m., <i>reservationsanslag</i>				** 140,000
Säger för bergsbruk, industri, hantverk och slöjd				28,000	311,440

* Av Kungl. Maj:t föreslaget belopp, varom utlåtande framdeles kommer att avgivas.

** Beloppet redan beviljat av riksdagen.

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor	Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
E. Ingenjörsvetenskapsakademien.					
1	Ingenjörsvetenskapsakademien			40,000	
F. Diverse.					
1	Ålderstillägg, <i>förslagsanslag</i>			2,000	
2	Rese- och traktamentspenningar, <i>förslagsanslag</i> ..			50,000	
3	Skrivmaterialier och expenser, ved m. m., <i>förslagsanslag</i>			75,000	
4	Tryckningskostnader, <i>förslagsanslag</i>			100,044	
5	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, <i>reservationsanslag</i>			75,000	
6	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>			25,000	
7	Tillfällig löneförbättring för viss personal inom den civila statsförvaltningen, <i>förslagsanslag</i> ..				* 61,000
8	Dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst, <i>förslagsanslag</i>				** 1,350,000
	Säger för diverse			327,044	1,411,000
	Summa			8,902,224	2,669,976

* Beloppet redan beviljat av riksdagen.

** Beträffande detta anslagsbelopp har utskottet avgivit särskilt utlåtande.